

EXPOSICIÓ PERMANENT DE
MAQUETES D'ERMITES RO-
MANIQUES DEL RIPOLLES
PALAU DE L'ABADIA
SANT JOAN DE LES ABADESSES
UNITAT DIDÀCTICA DE SECUNDÀRIA

OLGA CAMPS / JOAN GUILLAMET / TERESA MASSONI / EUSEBI PUIGDEMUNT / MONTSERRAT TALLANT

Romànic Una volta pel Ripollès

L'ART ROMÀNIC: CARACTERÍSTIQUES GENERALS

L'art romànic és la primera gran manifestació artística per la seva extensió geogràfica de l'Edat Mitjana a l'occident d'Europa i la primera que es presenta amb unes característiques ben definides.

La cronologia del món romànic va des dels inicis del segle XI fins a l'entrada del segle XIII. El fet que en aquests mateixos anys es formessin també els llenguatges derivats del llatí -les anomenades llengües romàniques- permet estendre la denominació de romànic a tot un període i a incloure-hi art i cultura en general, és a dir, la vida de la societat d'una època.

El romànic és essencialment l'art d'una societat rural i feudal, de monestirs i de les primitives catedrals dels petits centres urbans.

Una bona part de les esglésies conservades dels segles X i principis de l'XI són petites, generalment rurals. Sol tractar-se d'edificis senzills, d'una única nau, capçada a llevant per un absis que pot ser trapezoïdal, rectangular, semicircular, de semicercle allargat o de ferradura. Les cobertes de les naus solen estar resoltes amb volta de canó i de quart d'esfera als absis. A vegades també en trobem de cobertes amb embigat de fusta.

Els campanars els trobem sobre l'edifici o al costat: si estan sobre la coberta solen ser d'espadanya i si estan situats al costat solen ser en forma de torre de planta quadrada o circular.

La decoració de les façanes i dels absis són amb petites arcuacions cegues dites llombardes i les construccions dels murs són a base de carreus de tamany petit/mitjà.

Respecte a les plantes de les esglésies trobem que el tipus més senzill és el de planta longitudinal amb nau única rectangular rematada a llevant per un absis semicircular. El més grandios és el de basílica de creu llatina, de tres naus i que sol tenir, en la unió amb els absis, un transsepte o nau transversal.

Cas a part mereix l'església del monestir de Sant Joan de les Abadesses, concebuda com una església de peregrinació, amb l'absis central complicat amb una girola a la qual s'obren capelles radials.

Catàleg de l'exposició L'Art Romànic a Catalunya, pàgs. 7-26; edita Pla d'acció cultural de l'Associació del personal de la Caixa de Pensions, BCN, 1983; textos d'Antoni Pladevall i Font, i Joan-Albert Adell i Gisbert

---

FITXA ÚNICA PER A L'ESTUDI DE LES MAQUETES DE LES DIFERENTS ESGLÉSIES ROMÀNIQUES DEL RIPOLLÈS

Per poder elaborar aquesta fitxa et seran molt útils les explicacions de les planes anteriors al mateix temps que l'observació atenta de la maqueta o maquetes que vulguis estudiar

NOM DE L'ESGLÉSIA

_____

_____

SEGLE

_____

TIPUS DE PLANTA

_____

_____

ESQUEMA / DIBUIX / FOTO

EN RELACIÓ ALS ELEMENTS EXTERIORS :

Defineix què era/és el campanar d'una església: _____

_____

Quines funcions podia tenir un campanar: _____

_____

Tipus de campanar: _____

On està situat: _____

L'església, té porxos o nàrtex? _____

Breu descripció dels porxos: _____

_____

Elements que configuren la coberta de l'església: _____

_____

Hi ha finestres? Quantes? _____

On estan situades les finestres? Com són? _____

_____

Describe breument la porta o portes d'accés al temple: _____

_____

PEL QUE FA A LA DECORACIÓ EXTERIOR,

els constructors d'aquella època la feien a partir d'elements com ara els capitells, les arcuacions, columnes, etc. Fixa't bé amb les capitells:

On els trobem? _____

Hi ha arcuacions? On les trobem situades? _____

Quina funció creus que fan: purament decorativa o funcional? Raona-ho. _____

_____

Busca informació sobre què era la SAGRERA d'una església i quins elements hi podem trobar. Quina funció creus que podia tenir aleshores una sagrera?

_____

_____

Romànic

Una volta pel Ripollès

Pl. Abadia, 9/ 17860 Sant Joan de les Abadesses
Tel. 972 72 05 99 / Fax. 972 72 08 94

Horari:
de dilluns a dissabte, de 10 a 14 h. i de 16 a 19 h.
Diumenges de 10 a 14 h.

Del 15 de juny al 15 de setembre:
de dilluns a dissabte, de 10 a 14 h. i de 16 a 20 h.
Diumenges de 10 a 14 h.

www.santjoandelesabadesses.cat
www.terradecomtes.cat
info@terradecomtes.cat

El Palau de l'Abadia és una de les seus de Terra de Comtes i Abats, una proposta de turisme cultural basada en el patrimoni, la història i la tradició compartits per quatre poblacions del Ripollès. A més de Sant Joan de les Abadesses, també participen en el projecte els municipis de Campdevànol, Gombren i Ripoll. Ofereix acollida, informació i serveis als visitants a l'oficina de turisme, la botiga i la cafeteria a la Sala Tosca, un dels espais més singulars de l'edifici, amb un sostre de mitja volta que arrenca sobre una base de carreus romànics.

AJUNTAMENT DE LA BARONAL VILA DE SANT JOAN DE LES ABADESSES